

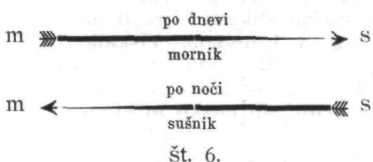
Opazujmo naravo!

I. Vetrovi.

d) Perijodni vetrovi.

Perijodni vetrovi so taki, kateri se menjavajo z dnem in nočjo, ali z letnim časom. Najimunitnejši so: mornik in sušnik, pa monsún.

Mornik in sušnik nastajata le ob morju in velikih vodah. Vzrok jima je tak-le: Po dnevi se zemlja hitreje razgreje in hitreje izžariva vsprejeto toploto nego voda v bližini; toraj je nad zemljo zrak že gorak, ko je nad vodo še hladen ali mrzel. To pa nam je že znano, da veter piše od mrzle strani proti gorki. Toraj imajo ljudje ob morskih obalah vsak dan po dnevi mornik, t. j. prijeten veter, ki pihlja od morja proti suhi zemlji. Po solnčnem zahodu pa se iz istega vzroka zemlja in zrak nad njo hitreje izhladi nego voda in zrak nad vodo; zato prične zvečer pihljati veter nasprotno od suhega tje čez morje. Sličica št. 6. nam to razjasni: *m* naj vam pomeni morje, *s* pa suho; po dnevi je

mornik, zvečer pa se prične sušnik. Ta dvojni veter je vzrok, da so v vroči dōbi jutra in večeri tako prijetni v bližini velikih vodā.

Kar je noč in dan za mornik in sušnik, to je poletje in zima za takozvani monsún. Po Indiji, Perziji, Arabiji in po bližnjem indijskem morju piše po leti jugozahodni monsún, po zimi pa severovzhodni

monsún; zakaj po leti je ocejan (morje) hladnejši nego vroča južna Azija, toraj ima zrak svoj tok od hladnega morja proti vroči zemlji; na ta način nastane jug, ki se pa vsled zemeljskega vrtenja sprevrže v jugozahod. Po zimi je pa tam zemlja hladnejša nego morje, zato nastane zračni tok od Azije proti morju, t. j. sever, kateri pa se vsled vrtenja zemlje izpremeni v severovzhod. Jednaki vetrovi se nahajajo še drugod.

Mej perijodne vetrove se šteje še večernik in jutranjik v nekaterih dolinah, ki imata pa svoje posebne vzroke.

Zastavica.

(Priobčil Lucijan.)

Hujše grize kot zverina,
Bolj je bridka in nevarna
Kakor mečeva ostrina,
Kakor borba previharna —

Vse premaga, vse obvlada,
Vsak zbledi, pred njo se stresa,
Hujše kakor trinog vlada,
Pa je vendar brez telesa.

(Odgonetka in imena rešilec v prihodnjem listu.)

Pregovori, izreki in pametnice.

(Zapisał A. K. Sezún-ov.)

25. Veliko je besedi, v katerih občutkov ni.
26. V gnjilobi ne iščimo zdravega sadja.
27. Z nezmernostjo pride bolezen in strast.

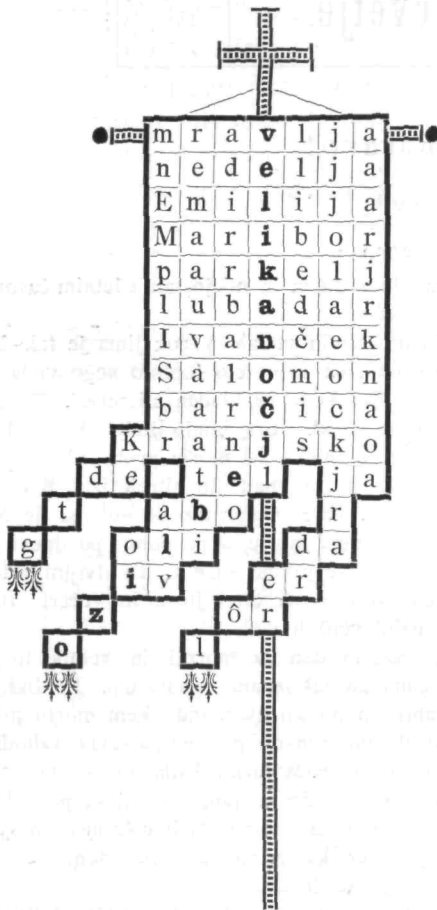
28. Strast prinese navadno propast.
29. Nad siromakom se lahko pregrešimo; Pa se nad bogatinom poskusimo!
30. Lažje stot z potrpežljivostjo, kakor pol stota z nevoljo.
31. Pravo veselje je toliko vredno kot pravo zdravje.
32. Preobilo jih je že mnogo ugonobilo.
33. Dobro išči, pa slabo pričakuj!
34. Slab človek več slabega vidi nego dobrega.
35. Čednosti imajo korenine, sreča jih pa nima.
36. Vsak prenašaj voljno svoj križ, Sicer ne prideš v paradiz!
37. Mnogo je ljudi, ki živé brez podpore, Človek brez človeka pa res ne more.

(Dalje prih.)

Rešitev naloge v 4. številki:

Velikanoč je blizo.

Prav so jo rešili: Ponikvar Jan., Merčun Ant., gimnazijca v Ljubljani; Hraševec Bogumil, dijak v Celju; Gorjak Vekoslava, Sirca Milka, Kmecl Mar., Pečar Dragica, v zavodu č. šolskih sester v Mariboru; Križanič Fr. in Marija pri svetem Križu blizo Ljutomeru (prelepa hvala za ljubko voščilo!); Ušeničnik Gizela, učenka IV. razr. pri č. uršulinah v Ljubljani; Lavrič Slava, Kozol Marija, Kocuvan Mar., gojenke pri č. šolskih sestrah v Mariboru; Pirč Ciril in Stana v Ljubljani; Hartman Kristina in Robert v Vel. Laščah; Milavec Pepica, Medica Angela, Hraštnig Linč in Zenovič Ema, goj. č. šolskih sester v Mariboru; Modrijan Sofija, učiteljica v Črnem Vrhu; Jandl Slavka, Ježovnik Zvonimira, Stegenšek Anica, Tribnik Ljubica, učit. kand. v Mariboru; Skrinjar Milan, učenec V. razreda v Trstu; Zupančič Janko, učitelj v Kolvoratu; Praprotnik Nežka, Rössner Malika in Rovšnik Ivanka, učenke III. r. v Braslovčah; Brumen Mar., Kapun Rozal., Piblar Ter., Repič Irma, učenke IV. r. Franc Jožefove dekiške šole v Ljutomeru; Salberger Adolf, drugošolec v Kranju; Rojnik Micika in Jožek, Jarc Minka, učenci II. r. v Braslovčah; Koprivšek Tomaž, organist v Št. Ožbaldu pri Trojanah; Pogačar France, učenec IV. razr. v Celju; Ban Ana, Ašič Mar., Zupan Mar., Pirnat Jožef, Skrbec Mar., Šket Marijana, Kunej Ana, Vuk Terezija, učenke v Podsredi; Šlamberger Inka in Nuška, učen. v Ljutomeru; Hubad Serafina,

učenka II. razr. v Kranju; Fajdiga Pepca, Adamič Marička, Črne Zvezdana, Vindišer Vekoslava, Zupančič Mara, Buh Pavla, Furlan Mar., učenke III. razr. mešč. šole v Ljubljani; Kragl Viktor, dijak v Trzinu; Gregorc Fr., učenec IV. razr. v Novem mestu; Čančar Jul. in Franca, deklici pri sv. Juriju ob Taboru; Zupanc Zmagoslav in Sajovic Jožko, tretješolca v Kranju; Milavec Mici in Fani, Partner Dragotina, Klemenec Marija, učenke III. razr. v Planini; Sketa Rezika, Rojnik Rezika, Miklavžina Jožefka, Prislanc Ivanka, Dobnik Micika in Rudl Jožefka, učenke III. razr. v Braslovčah; Karba Milka, Pihler Jožefina, učenki Franc Jožefove šole v Ljutomeru; Kalin Minka, učenka v Kostanjevici; Suhač Ana, učenka V. razreda, Suhač Matej in Anton, učenca v Celju; Klemenčič Janez, Čadež Luka, Dolencec Janez, Jelence Celestin, Kosmač Viktor, Sprajcar Peter, Hacin Janez, Mežik Martin, drugošolci v Kranju; Tršar Mici, Primožič Marjetka in Zadnik Jerica, Juvančič Marija, učenke III. razr. v Planini; Malešek J., učenec v Celju; Wohinz Janko in Berta v Kresnici; Golmajer Fr., Kalan Val., Erjavec Ant., Orehek Iv., Mihalek Otmar, Kocjan Anton, Oblak Valentin, Bibničar Mih., prvšolci v Kranju; Pavlina Busova, učit. kandid. v Ljubljani; Ponikvar Ang., Vilhar Franciška, Ivančič Anka, Kalin Julka, Zupančič Urška, Sartory Hermina, Jančar Marija, Bisjak Jerica, Strauss Matilda, Rakovec Antonija, Frontar Marija, gojenke Lichtenthurnovega zavoda v Ljubljani; Hrge Mat., Ivanuša Anton, Lah Ivanček, Zorjan Ivan, Babič Lizika, Kuharič Katra, Lesničar Marijana, Majcen Jožefina, Murda Lizika, Podgorelec Micika ml., učenci in učenke na Humu pri Ormožu; Flere Emil, učenec IV. razreda na vladnici v Ljubljani; Petovar Angela, učenka III. razreda v Ormožu; Punčuh Miroslav v Spodnji Idriji.

Nove knjige in listi.

1. *Pomladni Glasi* posvečeni slovenski mladini. S štirimi slikami. Uredil in založil Jan. Ev. Zoré. V Ljubljani. Tiskala Katol. Tiskarna. 1898. — Že osmo leto so vrli gospodje ljubljanski bogoslovci s prelepimi piruhi razveselili slovensko mladino in nje vzgojitelje. Že to je veliko vredno, če smemo o kaki knjigi reči, da nima kar nič slabega ali pohujšljivega, ter se sme brez skrbi v roke dati komurkoli; a „Pomladni Glasi“ so nam vse kaj več, podali so nam raznovrstne mikavne in res blažilne tvarine v vezani in nevezani besedi. Življenje svetega Stanislava, ljubljenca mladine, je jako spretno sestavljeno za male čitatelje; življenje sv. Germane pa je mikavno po novi obliki, kot detinska igrice v gladkih verzih; vse drugo je, ali bolj resne ali vesele vsebine, dobro, po nekaj celo izborno mladinsko berilo. Cena: brojš. 30 kr., kart. 40 kr., lično 75 kr.

2. *Pole s podobami za šolo in dom.* Izdala družba za razmnoževalno umetnost na Dunaju. Šolskim oblastvom priporočilo ces. kralj. ministerstvo za bogočastje in nauk. — Omenjena družba namerava izdati kakih 500 pol raznovrstne vsebine: za svetopisemsko zgodovino, pripovedke, legende in bajke, zgodovino in zemljepisje, ljudsko življenje, živali itd. Dosedaj je izšlo 25 pol, na čelu je prav lepa slika Njegovoga Veličanstva cesarja Franca Jožefa I. — Cena je jako nizka: pola s črnim tiskom 5 kr., z barvanim pa 10 kr. — Te podobe bodo tembolj koristne, ker imajo na drugi strani tudi primeren opis tega, kar spredaj kaže podoba.

„Vrtec“ izhaja 1. dne vsacega meseca in stoji s prilogo vred za vse leto 2 gld. 60 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr. — Uredništvo in upravnništvo sv. Petra cesta št. 76, v Ljubljani.

Izdaje društvo „Prilavniški dom“. — Urejuje Ant. Kržiš. — Tiska Katoliška Tiskarna v Ljubljani.